

DENİZCİLİKTE RİSK YÖNETİMİ

Dr. Ercan AKAN

1. GİRİŞ

Her sektörde risklerin mevcut olduğu gibi denizcilik sektöründe farklı türde riskler mevcuttur. Bu riskler organizasyon içi veya organizasyon dışı birçok etkile-re neden olmaktadır. Bir bütün olarak ele alındığında, bu tür tehdit ve tehlikelerle başa çıkmak için belirli bir risk yönetiminin ve kültürünün olması gerektirir. Yapılan çalışmada denizcilik sektörünün risk odaklı olmaya yatkın olmasından dolayı farklı yaklaşımlarla denizcilik sektöründe risk yönetiminin; sözleşmeler, insan faktörü, finansal açıdan değerlendirilmesi ve etkinliği gösterilmiştir.

Modern anlamda Risk yönetimi II. Dünya Savaşı'ndan sonra incelenmeye başlanmıştır. Çeşitli kaynaklar modern risk yönetiminin kökenini 1955-1964'e tarihlendirilir. Snider (1956) o sırada risk yönetimi hakkında hiçbir kitap bulunmadığını ve hiçbir üniversitenin bu konuda ders vermediğini gözlemlemiştir. İlk iki akademik kitap Mehr & Hedges (1963), ve Williams & Heins (1964) tarafından yayınlanmıştır. İçerikleri, kurumsal finansal riski hariç tutan saf risk yönetimini kapsamıştır. Buna paralel olarak, mühendisler teknolojik risk yönetimi modelleri geliştirmiştir (Hay-Gibson, 2008).

1960'lardan sonra işletmeler belli riskleri azaltmak için stratejiler geliştirmeye başlamıştır. İşletmelerin uygulamaları araştırmacıların ilgisini çekmiş ve böylece risk yönetimi yavaş yavaş bir teknik halini almaya başlamıştır. Risk yönetimi ile alakadar olan birçok bilim ve mühendislik dalı daha gelişmeye başlamıştır. Günümüzde, risk yönetim standartlarından, 1999 yılında ilk Risk yönetim standardı AS/NZS 4360 yayınlanmıştır. COSO ERM, ONS 49000, ISO 31000, BS 31100 risk yönetim standartlarıdır. Denizcilik sektöründe de IMO'nun yayınlamış olduğu kılavuz bulanmaktadır.

2. RİSK YÖNETİMİ

Covello ve Merkhoher (1993)'e göre risk, iki veya daha fazla sonucun mümkün olduğu, ortaya çıkacak belirli sonucun bilinmediği ve olasılıklardan en az birinin istenmeyen bir durumun veya eylemin bir özelliğidir. IMO (2018)'e göre

- d) *Vergiler*: Risk yönetimi, beklenen kazançların oynaklığını azaltarak vergi yükümlülüğünün azaltılmasına yardımcı olabilir. Tartışma, gelecekteki vergi öncesi gelirdeki oynaklığın azaltılmasının, beklenen vergi pozisyonunda daha düşük değişkenliğe ve dolayısıyla vergi sonrası beklenen gelirin daha yüksek olmasına yol açacağıdır. Bununla birlikte, her şirket risklerini ve risk yönetimi yaklaşımlarını yönetmeyi seçmez ve stratejiler bir şirketten diğerine farklılık gösterir. Bu kısmen risk yönetimi hedeflerinin şirketler arasında farklılık gösterdiği gerçeğini yansıtmaktadır. Özellikle, bazı şirketler nakit akışı oynaklığını bir ölçüt olarak kullanırken, halka açık halka açık şirketler şirketin piyasa değerini risk yönetimi hedefi olarak kullanmaktadır (Alizadeh ve Nomikos, 2009).

KAYNAKÇA

- Akyuz, E., & Celik, M. (2014). A hybrid decision-making approach to measure effectiveness of safety management system implementations on-board ships. *Safety Science*, 68, 169–179. <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2014.04.003>
- Algantürk Light, D., 2019, Siber Tehlikelerin Denizcilik Sektörüne Etkisi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 25, Sayı 2, 1131-1137.
- Alizadeh, A., & Nomikos, N. (2009). *Shipping derivatives and risk management*. Springer.
- Allianz (2020), <https://www.agcs.allianz.com/news-and-insights/expert-risk-articles/casualties-behavioral-and-cultural-risk.html>, Erişim Tarihi: 20.06.2020.
- AS/NZS 4360. (1999). *Risk Management Standard AS/NZS 4360*. Standards Association of Australia, Sydney.
- Aven, T. (2007). On the Ethical Justification for The Use of Risk Acceptance Criteria. *Risk Analysis: An International Journal*, 27(2), 303-312.
- Aven, T., & Renn, O. (2010). *Risk Management and Governance: Concepts, Guidelines and applications* (Vol. 16). Springer Science & Business Media.
- Aven, T. (2012). *Foundations of risk analysis*. John Wiley & Sons.
- Aven, T. (2015). *Risk analysis*. John Wiley & Sons.
- Aven, T. (2019). *The Science of Risk Analysis: Foundation and Practice*. Routledge.
- Aven, T. (2020). *The science of risk analysis: Foundation and Practice*. Routledge.
- Arendt, J. S. (1990). Using Quantitative Risk Assessment in The Chemical Process Industry. *Reliability Engineering & System Safety*, 29(1), 133-149.
- Bai, Y., & Bai, Q. (2014). *Subsea Pipeline Integrity and Risk Management*. Gulf Professional Publishing.
- Baybutt, P. (2014). The ALARP Principle in Process Safety. *Process Safety Progress*, 33(1), 36-40.
- BMP4 (2011) *Best Management Practices for Protection against Somalia Based Piracy -version 4*, Witherby Publishing Group Ltd
- BWM (2018) *Ballast Water Management Convention and BWMS Code with Guidelines for Implementation*, International Maritime Organization
- Brealey, R., S. Myers and F. Allen (2007) *Corporate Finance*, 9th edition (New York: McGraw Hill)
- British Standard, (2011). BS 31100: 2011 *Risk Management: Code of Practice and Guidance for the Implementation of BS ISO 31000*. British Standards Institution.
- Cairns Jr, J. (1999). *Absence of Certainty is not Synonymous with Absence of Risk*.

- Carroll, R. (Ed.). (2001). Risk Management Handbook for Health Care Organizations (Vol. 130). Jossey-Bass.
- Chauvina, C., Lardjaneb, S., Morela, G., Clostermannc, J.P & Langarda, B. (2013). Human and Organisational Factors in Maritime Accidents: Analysis of Collisions at Sea Using the HFACS. Accident Analysis and Prevention. (59) 26–37
- Christoffersen, P. F. (2003). Elements of Financial Risk Management, London, New York: Academic Press).
- Collier, P. M., Collier, P. M., Berry, A. J., Berry, A., & Burke, G. T. (2007). Risk and Management Accounting: Best Practice Guidelines for Enterprise-Wide Internal Control Procedures. Elsevier.
- Conrow, E. H. (2003). Effective Risk Management: Some Keys to Success. Aiaa.
- Cooper, D. F. (2005). Project Risk Management Guidelines: Managing Risk in Large Projects and Complex Procurements. John Wiley & Sons, Inc.
- Covello, V. T., & Merkhoher, M. W. (1993). Risk Assessment Methods: Approaches for Assessing Health and Environmental Risks. Springer Science & Business Media.
- Durkovic, O., & Rakovic, L. (2009). Risks in Information Systems Development Projects. Management, 4(1), 013-019.
- European Network and Information Security Agency, (2011). <https://www.enisa.europa.eu/publications/corporate/general-report-2011>, Erişim Tarihi: 20.06.2020.
- Flanagan, R.& Norman, G. (1993). Risk Management and Construction. Blackwell Science.
- Fraser, J., & Simkins, B. (Eds.). (2010). Enterprise risk management: Today's Leading Research and Best Practices for Tomorrow's Executives (Vol. 3). John Wiley & Sons.
- Hardaker, J. Brian, Raud B.M. Huirne, and Jock R. Anderson, (1997). Coping with Risk in Agriculture, New York: CAB International, 1997.
- Harrington, S. E. and G. R. Niehaus (2003) Risk Management and Insurance, 2nd edition (New York: McGraw Hill).
- Häring, I. (2015). Risk Acceptance Criteria. In Risk Analysis and Management: Engineering Resilience (pp. 313-342). Springer, Singapore.
- Hay-Gibson, Naomi (2008) A river of risk: A Diagram of the history and Historiography of Risk Management. Interdisciplinary Studies in the Built and Virtual Environmnet, 1 (2). pp. 148-158. ISSN 1756-2473.
- Hopkin, Paul. (2010). Fundamentals of Risk Management Understanding, evaluating and implementing effective risk Management, Kogan Page, London.
- Horcher, K. A. (2011). Essentials of Financial Risk Management (Vol. 32). John Wiley & Sons.
- IEC/ISO (2019).31010:2019, Risk Management- Risk Assessment Techniques.
- Institute of Risk Management, (2018), <https://www.theirm.org/media/6884/irm-report-iso-31000-2018-v2.pdf>, Erişim Tarihi: 06.06. 2020
- IMO (2009), Hong Kong International Convention for the Safe and Environmentally Sound Recycling of Ships. <http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/The-Hong-Kong-International-Convention-for-the-Safe-and-Environmentally-Sound-Recycling-of-Ships.aspx> Erişim: 05.06.2020
- ISM Code (2018) International Safety Management (ISM) Code and Guidelines on Implementation of the ISM Code, International Maritime Organization
- ISO (2009). Guide 73, Risk Management—Vocabulary. Geneva: International Standards Organisation.
- ISO (2018). 31000:2018, “Risk Management – Guidelines”. International Organization for Standardization, Geneva, 2018.
- ISPS Code (2003) The International Ship and Port Facility Security Code and SOLAS Amendments, International Maritime Organization

- International Labour Organization (2006), Maritime Labour Convention, Cenevre.
- International Maritime Organization (IMO), (2017). Guidelines on Maritime Cyber Risk Management, 2017 MSCF AL. I/Circ.3REFERENCES.
- Insertional Maritime Organization (IMO), (2000). Adoption of Amendments to The International Safety Management (ISM) Code, IMO Resolution, MSC.104 (73) (adopted on 5 December 2000).
- International Maritime Organization (IMO), (2017). Guidelines on Maritime Cyber Risk Management, 2017 MSCF AL. I/Circ.3REFERENCES.
- International Maritime Organization (IMO), (2018). MEPC. 2/Circ. 12/Rev. 2. Revised Guidelines for Formal Safety Assessment (FSA) for use in the IMO Rule Making Process. International Maritime Organization, London, 9.
- Jaafari, A. (2001), Management of Risks, Uncertainties and Opportunities on Projects: Time for a Fundamental Shift. *International Journal of Project Management* 19: 89-101
- Keil, M., Wallace, L., Turk, D., Dixon-Randall, G., & Nulden, U. (2000). An investigation of risk perception and risk propensity on the decision to continue a software development project. *The journal of Systems and Software*, 53, 145-157.
- Kégl, 2013, Erasmus University Rotterdam MSc in Maritime Economics and Logistics 2012/2013 The effectiveness of FFAs in Hedging Freight Rate Risk in the Dry Cargo Panamax Sector by Clemens Kégl
- Kohl, H. (2020). Standards for Management Systems. Management for Professionals.
- Kristiansen, S. (2005). Maritime Transportation: Safety Management and Risk Analysis. Routledge.
- Martani, C. (2015). Risk Management in Architectural Design: Control of Uncertainty Over Building Use and Maintenance. Springer International Publishing.
- MARPOL (2017) The International Convention for the Safety of Life at Sea, International Maritime Organization.
- McKinnon, R. C. (2017). Risk-based, Management-led, Audit-driven, Safety Management Systems. CRC Press.
- McManus, J. (2012). Risk Management in Software Development Projects. Routledge.
- Norske, V. D. (2001). Marine Risk Assessment, Prepared by Det Norske Veritas Fort He Health
- Pandian, C. R. (2006). Applied Software Risk Management: A Guide for Software Project Managers. CRC Press.
- Rausand, M. (2013). Risk Assessment: Theory, Methods, and Applications (Vol. 115). John Wiley & Sons
- Skjong, R., Vanem, E., Endresen, O., (2005), Risk Evaluation Criteria, SAFEDOR-D-4.5.2-2007-10-24-DNV-RiskEvaluationCriteria-rev-3.0. <http://www.safedor.org>
- Staveren, M. V. (2006). Uncertainty and Ground Conditions. Butterworth-Heinemann,
- SOLAS (2014) The International Convention for the Safety of Life at Sea, International Maritime Organization
- STCW (2017) International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, International Maritime Organization.
- Tapiero, C. S. (2004). Risk and Financial Management: Mathematical and Computational Methods. John Wiley & Sons.
- Williams, C.A., Smith, M.I. and Young, P.C. (1998), Risk Management and Insurance, Irwin McGraw Hill
- Uğuz S., 2018, Kurumsal Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Yazılımları: Örnek Bir Yazılım Geliştirilmesi, *Uluslararası Yönetim Bilişim Sistemleri ve Bilgisayar Bilimleri Dergisi*, 2018, 2(1):1-11. <https://ab.org.tr/ab11/bildiri/185.pdf>, Erişim Tarihi: 10.05.2020.
- Yoe, C. (2011). Principles of Risk Analysis: Decision Making Under Uncertainty. CRC press.